

Vakuutusmatemaattinen yksikkö

5.9.2025

Pessimistisen skenaarion mukainen lyhyen aikavälin ennuste 5.9.2025

Eläketurvakeskus (ETK) on tehnyt pessimistisen laskelman 5.9.2025 julkaistun lyhyen aikavälin perusennusteen pohjalta. Tässä muistiossa esitetään laskelman tuloksia ja verrataan niitä perusskenaarion mukaiseen ennusteeseen. Pessimistisessä laskelmassa on käytetty ETK:n 1.9.2025 julkaisemaa suhdanne-ennustetta sekä pessimistisen skenaarion mukaisia suhdannelukuja ja sijoitustuottoa.

Laskelma perustuu tällä hetkellä voimassa olevaan lakiin.

Palkkasumman kasvun seisahtuminen ja heikot tuotot johtavat rahoituksen epätasapainoon

Pessimistisessä skenaariossa inflaatio on lähivuosina perusskenaariota matalampaa ollen kuluvana vuonna lähes nollassa. Myös ansiotason kasvu on heikompaa, noin 2 prosenttiyksikköä perusennustetta pienempää vuosina 2026 ja 2027. Työeläkeindeksi jää noin 1,5 prosenttia matalammalle tasolle ja sen seurauksena kokonaiseläkemeno vuosittain noin 400-700 miljoonaa euroa eli noin 2 prosenttia pienemmälle tasolle vuodesta 2028 alkaen kuin perusennusteessa. Menojen pienempi taso lieventää rahoituksen painetta, muttei riitä kompensoimaan tulojen laskun aiheuttamaa vajetta tasausjärjestelmälle.

TyEL-MEL-palkkasumma kasvaa pessimistisessä skenaariossa kuluvana vuonna 1,1 prosenttia edellisestä vuodesta ja seuraavana vuonna supistuu 1,3 prosenttia. Palkkasumma jää vuonna 2026 hieman alemmalle tasolle kuin vuonna 2024 ja on vuodesta 2027 alkaen noin 6–7 miljardia, eli noin 7 prosenttia perusskenaariota pienemmälle tasolle. Maksutaso on tässä laskelmassa pidetty samalla tasolla kuin perusversiossa, jolloin myös maksutulon taso on noin 7 prosenttia eli 1,5–1,7 miljardia euroa pienemmällä tasolla.

Laskelmassa pessimistisiksi sijoitustuotoiksi on asetettu ensin 12 kuukauden tappiollinen jakso, jota seuraa lyhyt korkeampien tuottojen korjausliike. Vuonna 2025 eläkevarojen sijoitustuotto on tässä laskelmassa noin -3 prosenttia ja vuonna 2026 noin -2 prosenttia. Vuositason osaketuottokerroin on vuonna 2025 noin -5,5 prosenttia ja vuonna 2026 noin -4,1 prosenttia.

Negatiivisen sijoitustuoton seurauksena keskimääräinen vakavaraisuusaste laskee alimmillaan noin 116 prosenttiin vuoden 2026 puolivälissä. Lyhyen korjausliikkeen jälkeen se nousee vuoden 2026 lopussa noin 118 prosenttiin ja palautuu myöhemmin perusskenaariota vastaavassa sijoitusympäristössä noin 128 prosenttiin ennustejakson lopussa. Eläkevarat jäävät kuitenkin noin 50 miljardia peruslaskelmaa pienemmälle tasolle, noin 200 miljardiin euroon ennustejakson lopussa.

Vakuutusmatemaattinen yksikkö

5.9.2025

Vakavaraisuuden perusteella laskettava täydennyskerroin laskee nollaan vuoden 2026 alkupuolella ja pysyy negatiivisena vuoden 2028 alkuun saakka. Positiiviseksi se nousisi vasta vuoden 2029 loppupuolella. Tällöin iv1-korotukset painuvat negatiivisiksi vuosina 2026–2028. Samaan aikaan osaketuottosidon-nainen lisävakuutusvastuu (OLV) on negatiivinen vuosina 2025–2027, jolloin sen mukaiset iv4-korotukset pysyvät nollassa vuodet 2026–2029. Tällöin vanhuuseläkerahastojen täydennykset yhteensä jäävät ennusteen alkuvuosina negatiivisiksi ja kumulatiiviseksi lähes nolaksi vuoden 2030 loppuun saakka. Vielä ennustejakson lopussa täydennykset ovat noin miljardi euroa pienemmällä tasolla perusennusteeseen verrattuna ja kumulatiivisesti noin 17 miljardia euroa pienemmät koko ennustejakson aikana.

Merkittävästi pienemmät täydennykset kasvattavat tasauksen osuutta eläkemeno rahoituksesta. Tasattava eläkemeno kasvaakin vuodesta 2029 alkaen perusennustetta suuremmaksi kokonaiseläkemeno pienemmästä tasosta huolimatta. Ennustejakson loppuvuosina tasattavaa menoa on vuositasolla noin 300 miljoonaa euroa enemmän kuin perusskenaariossa. Tulopuolen muutos on selvästi suurempi, sillä heikosta seurauksena tasausmaksutulo on vuonna 2026 noin miljardi ja sen jälkeen noin 1,5 miljardia euroa alemmalla tasolla vuosittain. Pessimistisemmän työllisyystilanteen vuoksi Työllisyysrahaston osuus on kuluvana vuonna noin 40 miljoonaa ja vuosina 2026–2028 noin 120–150 miljoonaa euroa korkeammalla tasolla, mikä hieman lieventää tulojen laskua.

Kun sekä tasauksen osuus eläkemenoista kasvaa ja maksutulon taso merkittävästi laskee, kääntyy tasausvastuun määrä vuodesta 2026 alkaen jyrkkään laskuun. Euromääräisesti se laskee vuosien 2024 ja 2025 arvioidusta noin 12 miljardin lähtötasosta alle 6 miljardiin euroon vuonna 2034. Suhteessa palkkasummaan sen arvo olisi ennustejakson lopussa enää 6 prosenttia, ja vähimmäismäärän ylittävä osa vain noin 1,5 miljardia euroa. Tässä laskelmassa maksutasoa ei ole korotettu 24,4 prosentista, mutta tasausvastuun kehityksen perusteella se voi olla tällaisessa skenaariossa välttämätöntä.